A°. 1855. N°. 114.

ZATURDAG — 12 MEI.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 12 Mei.

De tekst der Weener protokollen is Dingsdag en Woensdag aan het Parlement bekend gemaakt, en zal dus welhaast de geheele wereld rondgaan, om veel, dat nog ten deele duister was, nader te verklaren. Lord *Palmerston* heeft gezegd, dat hij hoopte, dat men geene diskussiën over die protokollen zou openen, en heeft geweigerd het Parlement in te lichten omtrent 't geen nader in betrekking tot de vredesonderhandelingen is geschied. Wat er dus gezegd is van de weigering der Westmagten, om de laatste voorstellen van het Weener hof aan te nemen, de vredesonderhandelingen gaan, naar 't blijkt, haar gang. Dit moet men ook opmaken uit 't geen van Weenen wordt berigt, waar men nieuwe schikkingsvoorstellen, door Turkije gedaan, als zeer aannemelijk beschouwde. Men had in Oostenrijk's hoofdstad goede verwachting van eene betere verstandhouding tusschen de hoven van Weenen en Pruissen. De vrees, die te Parijs is opgekomen, voor het herstel van het drievoudig verbond, schijnt voorbarig.

Terwijl dus, hoe gering ook, de hoop op den vrede nog niet geheel verloren is verdient het vooral opmerking, dat graaf *Greij*, een der hoofden van de Whigpartij en een uitnemend staatsman, die herhaaldelijk minister is geweest, eene motie heeft aangekondigd, welker geheel vredelievende aard voor iedereen duidelijk is. Mogt al de motie niet aangenomen worden, er blijkt uit het voorstellen, dat de partij des vredes in Brittanje terrein wint. Ook in Frankrijk is eene partij, die ook nu nog aan het herstel van den vrede durft denken, mits eenig militair feit in de Krim het eergevoel der Franschen eenigermate mogt komen streelen.

Wat kwaad heeft trouwens de Oostersche oorlog reeds verwekt! Bijna ieder voelt het in 't bijzonder, maar in meer uitgebreiden zin; hoe heeft die kwestie gestrekt, om de kracht van Engeland te breken, en binnenlandsche moeijelijkheden in 't leven te roepen, die in Engeland eene geheele omkeering van zaken doen voorzien, waarbij de Aristokratie slechts ten gerieve van den handelsstand en de gegoede burgerij kan lijden, en tevens de grondslag van Engelands staatsinstellingen alzoo kan worden ondermijnd. — In Frankrijk heeft de oorlog de begeerte naar militairen krijgsroem niet voldaan, en heeft de Staat in weerbare mannen en schatten onnoemelijk verloren. — Turkije is van de Scylla op den Charybdis gevallen: de partijen staan er vijandig tegenover elkaar, de oude Muzelmannen zijn in hunne innigste overtuiging aangerand, en zal de Porte door den verkoop der staatsgoederen haar finantiewezen kunnen herstellen? — Rusland heeft niet minder dan Frankrijk geleden en is de offensieve kracht van dat kolossale rijk op nieuw gebleken, zijne geldmiddelen zijn geschokt en door zijne groote militaire ligtingen heeft zijn landbouw in hooge mate geleden. — Eindelijk Oostenrijk, hoe heeft het zijn schuldenlast vermeerderd, door het op den voet van oorlog houden zijner legers, en hoe hebben alle rijken bijna sommen moeten verspillen aan krijgsmateriaal, om voor 't ergste gereed te wezen?

Veel tijd zal het kosten eer al die nadeelen te boven zijn gekomen; mogt eene gelukkige schikking nog het toenemen dier moeijelijkheden van verschillenden aard voorkomen! — Er komt heden weder eenige hoop op vrede, al is die ook gering.

Daarentegen wordt ook uit Parijs thans de zamenstelling van een Poolsch legioen als waarschijnlijk gemeld.

In Sardinie werden den 9. de beraadslagingen over de wet op de kloosters nog voortgezet.

De noodzakelijkheid der afschaffing of althans der vermindering van den Sondtol begint zelfs in Denemarken te worden ingezien.

— Bij Z. M. besluit is erkend als konsul van den Oranje-Vrijstaat in de Nederlanden, den heer *G. Lauts* te Utrecht, en is benoemd tot konsul der Nederlanden te Straatsburg, de heer *E. Close.*

:— Men verneemt, dat H. M. de Koningin nog in den loop der maand zich naar het Loo zal begeven.

:— Het vertrek van H. M. de Koningin weduwe naar Soestdijk, zal aanstaanden Dingsdag plaats hebben.

— Naar men verneemt, is de heer *G. M.* baron *du Tour van Bellinchave* te Leeuwarden dezer dagen door Z. M. benoemd geworden tot Hoogstdezelfs Kamerheer in buitengewone dienst.

:— Maandag zal het onderzoek der begrooting van het departement van Marine in de sektien aanvangen.

Heden morgen ten 11 ure zal de Kamer eene zitting houden, waarin waarschijnlijk de postwet aan de orde zal worden gesteld.

Er is sprake dat de Kamer tegen Pinksteren voor twee of drie weken uit een zal gaan. De wetten, waarvan het onderzoek is aangevangen, met uitzondering der belastingwetten, zouden vóór dien tijd worden afgedaan.

— In de Afdeelingen zijn de ontwerpen, betreffende de vereeniging van gemeenten en de verhooging van de belasting op de suiker onderzocht.

— De verkiezing van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal in het kiesdistrikt Sneek, ter vervanging van den heer *Engelen*, is bepaald op den 31 Mei aanstaande.

— Aan het Ministerie van Buitenl. zaken zijn uitgewisseld de akten van bekrachting eener op den 17. April tusschen Nederland en Belgie geslotene overeenkomst, ter regeling van de voorwaarden, op welke konsulaire agenten van den laatst genoemden Staat in de overzeesche bezittingen van den eerstgenoemden zullen worden toegelaten.

— Even als de *H. C.* meldt ook de *Amst. C.*, dat het berigt in eenige dagbladen, uit Rozendaal toegezonden, als zou aan de spoorweg-maatschappij tusschen Rotterdam en Antwerpen door de regering koncessie verleend zijn tot het doorleggen van dien spoorweg tot Rotterdam, door middel van eene brug over het Hollandsch Diep, van Strijensas enz. enz., op goede gronden bepaald kan tegengesproken worden, en op het zachtst uitgesproken hoogst voorbarig moet genoemd worden.

— De bakens voor den in de noordelijke provincien van ons land te leggen spoorweg, zijn voorloopig ook reeds te Meppel geplaatst; de lijn neemt zijne rigting bezuiden die plaats, tusschen Meppel en Staphorst.

— Ten aanzien van het afbrengen van de op den 2. Jan. ll. bij Zandvoort gestrande rijks-stoomboot Cycloop, verneemt men, dat er sedert eergisteren alle hoop bestaat dat die bodem bij den eersten hoogen vloed, of wel met een der springgetijden, invallende in de aanstaande week, in zee zal kunnen worden gebragt, om vervolgens naar hare bestemming, Hellevoetsluis, door eene andere rijks-stoomboot op sleeptouw genomen, te worden gevoerd.

— De kommissie voor de tentoonstelling van Landbouw en Nijverheid, bij gelegenheid van het Xe landhuishoudkundig kongres te houden, heeft bij cirkulaire al de voorstanders dier twee takken van volksbloei, zoo binnen als buiten 's Hertogenbosch, uitgenoodigd, om door het uitloven van prijzen en premien voor bepaalde voorwerpen of door geldelijke bijdragen tot dat einde meerderen luister aan die tentoonstelling bij te zetten. Ook verneemt men, dat door de Maatschappij van Nijverheid de noodige autorisatie is aangevraagd tot het houden eener verloting van voorwerpen, welke bij die gelegenheid ten toon zullen gesteld worden.

— Het scherpschuttersgilde ter bevordering van Nederlands weerbaarheid, zal, ter gelegenheid van het te 's Hertogenbosch te houden 10de landbouwkundig kongres, een wedstrijd geven aan alle scherpschutterijen in Nederland. Voor den prijs, die aan den overwinnaar zal worden uitgereikt, is eene zilveren bokaal bestemd. Ten einde deze bokaal zoo prachtig mogelijk te hebben is heden de konkurentie geopend voor alle fabrikanten en drijvers in Nederland; naar de best gekeurde teekening of het best geleverde model zal de bokaal vervaardigd worden. Ook de handboogschutterij St. Sebastiaan is voornemens bij die gelegenheid een algemeen konkours voor den handboog te geven.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van gister heeft de heer *v. Goltstein* verslag uitgebragt, ten aanzien van de geloofsbrieven van den heer *de Limpens*, welke laatstelijk in het kiesdistrikt van Maastricht tot lid der Tweede Kamer is benoemd. Daaruit blijkt, dat, indien het uitgemaakt was, dat de heer *de Limpens* de hoedanigheid van Nederlander bezat, zijne verkiezing als wettig zou behooren te worden aangemerkt, maar dat bij de kommissie op nieuw de vraag is overwogen, of de heer *de Limpens* indedaad op het bezit van die hoedanigheid aanspraak zou kunnen maken. Maandag zal de Kamer daarover beslissen. Daarna zal worden beraadslaagd over de konklusie der kommissie, betreffende het verslag over de O.-Indiesche bezittingen van 1851—1852, en over de konklusie, nopens het verslag van de Rekenkamer over 1853.

S P A N J E.

MADRID 6 Mei.

Er zijn geruchten in omloop, volgens welke de Koningin afstand zou hebben willen doen van den troon, toen haar de teekening van de wet op de verkoop der staats- en kerkelijke goederen werd gevraagd. De tegenstand der Koningin schijnt werkelijk groot te zijn geweest; bij de inlichtingen dienaangaande in de Cortès gevraagd heeft maarschalk *O'Donnell* dit niet tegenover de geheele natie kunnen erkennen; wat meer is hij heeft het ontkend, alhoewel men over 't geheel, 't geen men omtrent die zaken verhaald heeft, gelooft, al mogen de bijzonderheden soms een weinig overdreven wezen. Maarschalk *O'Donnell*, beweerende, dat de koningin niet geaarzeld heeft te teekenen, wat hare verantwoordelijke ministers noodig oordeelden in het belang van den staat en dat de koning zich in de zaken niet heeft gemoeid, heeft ten slotte de omgeving der koningin beschuldigd op schandelijke wijze geintrigueerd te hebben. De regering heeft die intrigues echter gemakkelijk weêrstreefd. Tot de regterzijde, die van wettigheid mompelde, heeft de maarschalk gezegd, dat de ministers wisten wat zij durfden bestaan, dat zij zouden blijven arbeiden aan het heil van Spanje, zonder acht te slaan op de tegenwerking van mannen, die vroeger de wetten van den Staat steeds met voeten traden.

Men vreest hier, dat de wet op den verkoop der staats-, gemeentelijke en kerkelijke goederen in de toepassing bij de gemeenten en geestelijkheid eene tegenwerking zal ondervinden, die de regering niet zal kunnen overwinnen. Van daar dat men in de finantiële wereld nog geenszins gerust is en de bankiers nog geen genoegzaam vertrouwen durven te stellen in het finantiewezen. Toch is geld hier hoogelijk noodig; de schatkist was zelden in hooger nood. Men spreekt daarom van eene geforceerde leening, want de minister *Madoz* moet op de eene of andere wijze geld weten te verschaffen. In dien pijnlijken toestand is de cholera hier zich weder komen vertoonen, terwijl Frankrijk op de aansluiting van Spanje aan de Westmagten komt aandringen. Het kabinet zou daarvoor wel ooren hebben, maar het vreest tegenstand bij de Cortès en bij de natie.

MADRID, Donderdag 10 Mei.

Morgen begint de betaling van de koupons der achterstallige obligatiën.

I T A L I E.

TURIJN, 7 Mei.

De inscheping der troepen van de expeditie naar het Oosten duurt dagelijks voort. Heden avond is het vertrek bepaald van den generaal *J. Durando* opperbevelhebber van de eerste afdeeling. Het materieël en het personeel van die afdeeling zijn reeds vertrokken.

De beraadslagingen over de wet nopens de kloosters duurt in den Senaat voort, doch hebben nog tot geene beslissing geleid. Heden heeft de graaf *de Fornari* voor de wet gesproken. Hij beweerde, dat de kloosters vele nuttige mannen uit de maatschappij rukten en de afschaffing dus eene noodzakelijkheid was.

De baron *de Margherita* sprak er *tegen*, als meenende dat de wet het regt van eigendom der kerk schond. Volgens hem. was de kerk een persoon voor de wet, en moest dus alle regten even als de burgers genieten.

De heer *Franchini*, advokaat generaal bij het hof van kassatie, beweerde dat alle zedelijke ligchamen kunnen bestaan zoolang de wet zulks toestaat; maar dat men het regt aan den staat niet zal ontkennen, om dat bestaan, als het noodig is, af te schaffen.

Het zal te bezien staan of de bedreiging van den bisschop van Mondovi, den heer *Ghilardi*, om de wetgevende Kamers in den kerkelijken ban te doen, waartoe het bisschoppelijk bestuur, volgens hem, de volmagt uit Rome heeft ontvangen, als de wet doorgaat, de Senatorien zal afschrikken om de wet aan te nemen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Mei.

De politieke gezigteinder wordt hier nog weinig helderder. Trouwens eerst moet het antwoord van Parijs en Londen komen, en dan nog zal men zich ook met Pruissen trachten te verstaan. Men beweert althans hier, dat men weder meer werk er van maakt Pruissen met de Verbondenen te doen zamen stemmen.

Het *Journ. de Petersb.* geeft op nieuw een verslag van prins *Gortschakoff* van den 27. April. De prins geeft te kennen, dat naar mate het vuur der verbondenen vermindert, ook de aangerigte schade van geringer belang wordt. Uit vrees voor tegenmijnen laten de belegeraars hunne mijnen slechts op korten afstand springen. Den 19. heeft men nog het vuur van twee vijandelijke batterijen tot zwijgen gebragt. Dien dag is door den vijand eene verkenning in de vlakte gedaan; des nachts heeft hij te vergeefs tweemaal onze verschansingen voor de bastions 3, 5 en 6 aangetast, 't geen door de Engelschen den volgenden nacht nogmaals is beproefd. Toen heeft ook één fregat het vuur op onze forten geopend, en dat den volgenden nacht herhaald, echter zonder eenig goed gevolg. — Van Eupatoria is niets nieuws. — Van den 24. tot den 27. heeft er niets belangrijks plaats gehad.

WEENEN 9 Mei.

Zoowel naar luid van 't geen de *Presse* als andere bladen zeggen, neemt de verstandhouding tusschen Oostenrijk en Pruissen eene meer welwillende rigting aan. Daarentegen is de toon der dagbladpers tegenover de Westmagten meer snibbig. De *Oest. Z.* zegt, dat de Westmagten den vrede wel zouden aannemen, als er maar in de Krim een schitterend feit plaats greep, dat den vrede als 't ware met eenig Bengaalsch vuur liefelijk zou kunnen verlichten!

De Westmagten moeten werkelijk op eenig gelukkig militair feit in de Krim wachten, alvorens aan hare gezindheid voor den vrede weder meer voedsel te geven. Intusschen is van wege Turkije een nieuw voorstel van schikking voor de 3. voorwaarde aangeboden. Het zou eene zegepraal wezen voor den [illegible]ten man als hij een middelweg wist aan te geven [illegible] schikking, die te vergeefs door de Europesche diplomatie tot dusverre gezocht werd.

BERLIJN, 9 Mei.

Het ontslag van den heer *Drouyn* wordt ook hier als niet zeer vredelievend van aard beschouwd. Men gelooft, dat die aangelegenheid op de Oostenrijksche politiek zeer zal inwerken. Graaf *Esterhazy* was hier heden teruggewacht; de indruk, dien de ministeriele verandering te Parijs bij het hof van Weenen zal gemaakt hebben, zal, meent men, zijne afreize hebben doen vertragen. Men blijft hier van meening, dat noch Oostenrijk Rusland, noch Rusland Oostenrijk zal aantasten en dat er ten slotte dus geen gevaar is voor eene vredebreuk tusschen beide oude bondgenooten.

FRANKFORT, Vrijdag 11 Mei.

Alhier wordt veel gesproken van eene Russiesche depêche, in het laatst van April aan de gezanten van Rusland bij eenige Duitsche hoven gezonden, waarin gezegd wordt:

„Rusland slaat met belangstelling de staatkunde van Duitschland gade, en, hopende dat het daarmede zal voortgaan, zal bij alle gebeurtenissen, de uitleggingen van de twee eerste punten van garantie handhaven."

HAMBURG, 9 Mei.

De vloot van admiraal *Dundas* is het laatste der Deensche eilanden Bornholm reeds gepasseerd. De voorhoede, onder kommodore *Watson*, doorkruist reeds de geheele Oostzee. Drie stoomschepen hebben zich den 28. April voor Reval vertoond, en hebben er berigt, dat de haven weder geblokkeerd was. De schepen onder neutrale vlag konden binnen 7 dagen nog vrij in zee steken. — De Engelschen maken dit jaar minder buit, dan in 't vorige. De landweg van Pruissen over Tauroggen is weder geheel in orde, en al wat het meest noodig is, wordt reeds geregeld langs dien weg naar het binnenland van Rusland verzonden. — Bomarsund zal weder het vereenigingspunt der vloten en de wapenplaats der Verbondenen worden.

Te Helgoland zijn thans 14 Engelsche officiers aanwezig. Het plan, om daar een leger van Duitschers voor Engelsche rekening te vereenigen, is thans vastgesteld. Wel is waar hebben bijna alle Duitsche Staten de werving verboden, maar met Hanover en Sleeswijk en Holstein is dit het geval nog niet. Men verwacht van daar zonder twijfel een groot aantal vrijwilligers. Reeds moet ook een oud officier van het Sleeswijk-Holsteinsche leger in de kleine Staatjes druk aan 't werven zijn; hij ontvangt voor elke 100 man, die hij bijeenbrengt, *f* 11,700 en betaalt per hoofd *f* 36,— handgeld. Hij moet gelukkiger in zijne wervingen wezen, dan hij zelf verwacht had. Men schijnt op Helgoland 10 à 15,000 man te willen vereenigen; althans men moet dit uit de toebereidselen opmaken.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Mei.

Er zal geene week voorbij zijn gegaan of men zal weten, of Engeland in een nieuwen ministerielen krisis is gevallen. De oppositie in het Parlement heeft hare wapens gereed gemaakt, en, gesteund door de beweging, die zich in geheel Engeland openbaart, zal ze tegen lord *Palmerston* een ernstigen aanval wagen.

De groote meeting van l.l. Zaturdag zal door volksvergaderingen in de groote steden van Brittanje worden opgevolgd; van die zijde wacht het kabinet een ernstig gevaar. Meer dadelijk echter is de aanval, die de heer *Layard* in het Lager en lord *Ellenborough* in het Hoogerhuis der regering heeft aangekondigd. De eerste is bekend wegens zijne hevige uitvallen tegen het in Engeland overheerschend Aristokratisch beginsel; hij is een uitstekend man en lord *Palmerston* zelf heeft hem te vergeefs eene plaats aangeboden in het kabinet, dat hij bij zijne aankomst aan het bestuur moest vormen. — Lord *Ellenborough* is 65 jaar; in 1828 reeds maakte hij deel uit van het kabinet van den hertog *v. Wellington*; ook was hij lid van het ministerie onder sir *R. Peel* en later gouverneur generaal van Indië. Hij is dus een gewigtig persoon en door zijne militaire kennis waarschijnlijk bestemd minister van oorlog te worden, als er een nieuw kabinet mogt noodig worden. Ofschoon geen Tory, helt hij toch naar den kant dier partij over.

De Torypartij schijnt echter de kanzen nog niet goed, om den val van het kabinet te verwekken, en het zal daarom de vraag wezen, hoe of die partij zal stemmen, nu zij de zekerheid heeft, dat ook zij de moeijelijkheden van de tegenwoordige positie niet ligt zou kunnen overwinnen.

LONDEN, Donderdag 10 Mei.

In het begin van de zitting in het Huis der Gemeenten van heden, heeft lord *Palmerston* geantwoord op de interpellatie van sir *John Pakington*, een der hoofden van de Tory-partij, dat sedert de teekening van het laatste protokol, geene formele mededeeling te Weenen heeft plaats gehad; er hadden mondelingen mededeelingen plaats gehad, welker inhoud de lord weigerde bekend te maken.

Lord *Palmerston* verklaarde dat hij met weerzin in diskussien over de aan het Huis medegedeelde protokollen zoude komen, maar dat hij niet zou weigeren den strijd daarover aan te nemen.

Er is geen dag voor die beraadslagingen bepaald.

In het begin van de zitting van het Hoogerhuis heeft de graaf *Grey* te kennen gegeven, dat hij eene motie zou voorstellen, om door de Koningin te doen aanbieden, behelzende, dat de vergadering de voorstellen van Rusland beschouwt als eenen aannemelijken grondslag tot onderhandelingen over den vrede.

— 10 *Mei.* Gec. $88\frac{7}{8}$; Sp. 3 pCt. $36\frac{3}{4}$; 1 pCt. $18\frac{3}{8}$; Rusl. 5 pCt. 98; $4\frac{1}{2}$ pCt. $88\frac{1}{2}$; Holl. 4 pCt. $92\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{1}{2}$; Sard. 5 pCt. $85\frac{1}{2}$; Braz. $98\frac{1}{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS 10 Mei.

Er hebben hier verontrustende geruchten geloopen over de wederoprigting van het drievoudig verbond tusschen Rusland, Oostenrijk en Pruissen. Na te veel van Weenen te hebben gewacht, valt de openbare meening in een ander en grooter uiterste. Men heeft reeds uit het vertrek van den Engelschen militairen kommissaris uit Weenen ten nadeele van de verdere goede verstandhouding met Oostenrijk geargumenteerd. Generaal *Crawfurd* is echter slechts naar Hitzing, dat is tusschen Weenen en Schoenbruun, aan de poorten dus der hoofdstad.

Nu de depêches uit de Krim in 6 à 7 uren overkomen, bieden de brieven van daar weinig belang meer aan, dan voor de bijzonderheden, die in den laatsten tijd bij de eenvormigheid van mededeelingen omtrent het beleg thans zijn.

De officiële mededeelingen van de Krim gaan in cijfers en om zeker te wezen dat in die cijfers geene fouten komen, gaat elk cijfer heen en weder alvorens aangenomen te worden. Toch heeft men niettegenstaande de bezwaren van dit cijferschrift eene vraag aan generaal *Canrobert* gedaan, die in het kamp moest worden opgezocht en heeft men antwoord bekomen, alles heen en weder in 13 uren tijds.

— Bij gelegenheid van de tentoonstelling zullen alle Keizerlijke paleizen zonder bijzondere toelatingsbriefjes des Dingsdags, Donderdags en Zondags kunnen bezigtigd worden; het paleis, dat de Keizer bewoont, zal echter zijn uitgesloten gedurende zijn verblijf.

Opmerkelijk zijn de beweegbare huizen, die door een ondernemer zijn ingerigt voor de bezoekers der tentoonstelling. Het zijn kleine hutten op 4 wielen, waarin de vreemdeling zich dus als alles bezet mogt wezen eene slaapplaats kan bezorgen!

PARIJS, Vrijdag 11 Mei.

De *Moniteur* deelt eene depêche mede van generaal *Canrobert*, van den 9. Mei, waarin de opperbevelhebber van het Fransche leger zich bepaalt met te zeggen, dat men ijverig voortgaat om de belegeringswerken voor Sebastopol te verbeteren.

Hetzelfde dagblad deelt vervolgens mede de benoeming van den heer *Armand Lefebvre* tot direkteur der staatkundige zaken bij het ministerie van buitenlandsche zaken, en van den heer *Billing* tot chef bij hetzelfde departement.

Het officiele blad maakt ook het adres van gelukwensching openbaar, 't welk de in Parijs verblijfhoudende Polen aan den keizer hebben gerigt, wegens den moordaanval op Z. M. gepleegd. Het adres is vergezeld van een brief van generaal *Rybinski*. In het adres en in den brief wordt de hoop uitgedrukt dat Polen als onafhankelijke staat mogt hersteld worden.

Men wil weten, dat de regering besloten heeft de vorming van een Poolsch legioen toe te staan.

Uit het kamp van Sebastopol wordt van den 10. dezer gemeld:

De Russiesche troepen hebben dezen morgen, in aanzienlijk getal, twee hevige uitvallen gedaan, maar zijn met kracht van wapens teruggeslagen. Het verlies aan beide zijden is nog niet met eenige zekerheid op te geven.

— 10 *Mei.* $4\frac{1}{2}$ pCt. 93,25; 3 pCt. 68,35; Sp. 3 pCt. 32; 1 pCt. $18\frac{3}{4}$; Met. 5 pCt. 83.

ADVERTENTIEN.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Mei.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr N. ā	Barom. bij 0°	Ther. F.	Afwijk. d temp	Vochtigh	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
11	2	zw.	1.0	747.06	48.9	—10.1	0.91	4.3	Zw. bew.; reg.
	10	w.	0 5	49.90	44.4		93	0.1	Idem.
12	8	wnw.	11.0	51.73	44 6		86	0.2	Idem.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 11 Mei 1855.

Nederland					
Werkel. Schuld. . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$62\frac{1}{2}$	$62\frac{11}{16}$	$62\frac{11}{16}$
dito dito	3	„	$74\frac{7}{8}$	$74\frac{15}{16}$	$74\frac{15}{16}$
dito dito	4	„	$91\frac{7}{8}$	$91\frac{15}{16}$	$91\frac{15}{16}$
Amortisatie-Sijndicaat	$3\frac{1}{2}$	„	$90\frac{1}{4}$		
Aand. Holl. Spoorweg			83		
Rusland.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$102\frac{1}{8}$	$102\frac{1}{4}$	$102\frac{1}{8}$
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$101\frac{5}{8}$		
Certificat. 1831 & 1833	5	„	$82\frac{7}{8}$	83	
Certificaten 1840. . .	4	„	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{5}{8}$
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{13}{16}$	
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	$86\frac{1}{4}$		
Polen.					
Aand. 1835, fl. 500		*f*	$142\frac{3}{4}$		
Spanje					
Obligatien	1	pCt.	$18\frac{1}{4}$	$18\frac{5}{16}$	$18\frac{1}{4}$
dito	3	„	$36\frac{7}{8}$	$36\frac{15}{16}$	
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$31\frac{7}{16}$	$31\frac{1}{2}$	$81\frac{7}{16}$
Bewijzen Coupons . . .			$4\frac{7}{16}$	$4\frac{1}{8}$	
Oostenrijk.					
Oblig. Metaliek . . .	5	pCt.	$60\frac{9}{16}$	$60\frac{5}{8}$	$60\frac{5}{8}$
Oblig. N.	5	„	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{3}{4}$	$72\frac{11}{16}$
dito dito La B. . . .	5	„	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{3}{4}$	$72\frac{11}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$31\frac{3}{4}$		

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

BIJVOEGSEL VAN DE UTRECHTSCHE COURANT VAN ZATURDAG 12 MEI 1855.

Zitting van den Stedelijken Raad

van den 26. April 1855.

Voorzitter de Burgemeester *Kien.*

Tegenwoordig waren 24 leden. — Afwezig de heeren *Mulder*, *Nahuijs*, *Hoytema*, en *v. Veersen.*

Ingekomen zijn de volgende stukken:

Besluit van Ged. Staten tot goedkeuring van vier af- en overschrijvingen op de dienst van 1854. — Voor informatie.

Schriftelijk berigt van den heer *Boer*, dat hij zijne benoeming als lid der pl. schoolkommissie en als lid der gezondheidskommissie aanneemt. — Voor inf.

Voordragt van B. en W. tot vernieuwing der gebouwen aan de Ganzenmarkt. — Ter sekr.; te behandelen in de eerstv. *gewone* vergadering.

Verslag van den toestand der Gemeente over 1854. — Drukken, ronddeelen en algemeen verkrijgbaar stellen.

Besluit van Ged. Staten tot goedkeuring der vastgestelde kohieren voor de hondenbelasting, dienst 1855. — Voor inf.

De *Voorzitter* stelt aan de orde het vervolg van de algemeene beraadslagingen over het voorgestelde tarief voor bedeelden.

De heer *Visscher* is geenzins van voornemens bedenkingen in het midden te brengen, tegen het in de vorige vergadering door eenige zijner medeleden gesprokene. Veel is er gezegd dat behartiging verdient, niet minder echter ook wat te sterk is gekleurd geworden. — Hij vindt echter, dat men zich alhier op een verkeerd terrein plaatst. — In deze vergadering kan alleen sprake zijn van het tarief, dat volgens zijn inzien wel kan aangenomen worden; niet omtrent het al of niet doelmatige van het voortdurend bestaan der stads *aalmoesenierskamer.* Het zij men de instelling der aalmoesenierskamer *qua talis* of als *Burgerlijk armbestuur* afkeure al dan niet, dit is zeker, dat er een armbestuur moet blijven bestaan, en dat het gevaarlijk zoude zijn het oude te vernietigen, alvorens iets beter nieuws te hebben opgebouwd. Bovendien zoo de aalmoesenierskamer niet moet blijven, waartoe dan derzelver scholen? Waartoe dan de geneeskundige verpleging van stadswege door stads doktoren, heelmeesters, vroedmeesters en vrouwen, enz.? — Een onderzoek omtrent alles wat nu bestaat en uitgebreide opgave van noodwendige verbeteringen en veranderingen, moet dus als hoogst nuttig en noodzakelijk beschouwd worden. De Spr. kan zich dus zeer vereenigen met het denkbeeld om eene Komm. *ad hoc* te doen benoemen. — Zonder meerdere inlichtingen is het slechts in het wilde schermen. Wat nu het tarief zelve betreft, achtte de Spr. het gevaarlijk dit lager te stellen. — De *aalmoesenierskamer* heeft reeds lang als *stelsel* aangenomen, zoomin mogelijk te bedeelen en wel het minst het *maximum* toe te staan; voor bestedelingen is echter dit *maximum* in het laatste jaar wegens de duurte der levensmiddelen niet voldoende geweest, het is verhoogd moeten worden. Doch dit mogelijk tijdelijke daargelaten, bestaat er eene andere reden waarom het geheele *tarief* en vooral het *maximum* niet te laag moet gesteld worden. Men ziet de oplossing daarvan in het geheele derde Hoofdstuk der armenwet en vooral in art. 41. — Hierbij komt de *aalmoesenierskamer* in een geheel ander adspekt, namenlijk als belast met de werkzaamheden van het *Burgerlijk armbestuur*, werkzaamheden die hoogst gewigtig, hoogst lastig en hoogst tijdroovend zijn door onafzienbare korrespondentien met alle *Burgerlijke armbesturen* in het geheele land, betreffende tijdelijken of voortdurenden onderstand te verleenen aan alhier geboren doch elders woonachtig en alhier woonachtig en elders geboren. Dit loopt dus niet over *heidenen*, maar over *behoeftige* van alle mogelijke *gezindheid*, onverschillig tot welk *kerkgenootschap* behoorende. Nergens in ons land schijnt men nog hierin naar een vast beginsel te werk te gaan. Te Amsterdam vraagt men b. v. doorgaans te veel, ook op andere plaatsen is dit wel meer het geval. Soms is dit ook onvermijdelijk; als voorbeeld hiervan kan strekken, dat een Utrechtsche schipper gedurende dezen winter in eene nabijgelegene gemeente is vast gevroren; hij was daar met zijn huisgezin en 8 kinderen zonder eenig levensonderhoud. Het bestuur van die plaats heeft hem toen zoo veel bedeeld als het meende, dat noodig was en ons daarvan kennis gegeven; het bedrag daarvan was wel dubbeld ons *maximum*; evenwel vonden wij ons gedwongen daarin te berusten — Dit is echter eene uitzondering gebiedend gevorderd, waarvan meer voorbeelden konden aangehaald worden. In den regel heeft echter de *aalmoesenierskamer als voorloopig belast met de werkzaamheden van het Burgerlijk armbestuur* zich over en weder gehouden aan het *bestaande geheele tarief* en des gevorderd aan het *maximum* daarvan en zich daarbij zeer wel bevonden. — De Spr. eindigt dus met de naar zijn inzien hoogst gewigtige vraag, hoe de *aalmoesenierskamer* verder als *Burgerlijk armbestuur* zal kunnen werken, indien het tarief dat voorgedragen is of verminderd of verworpen wordt?

De heer *Ackersdijck* heeft met belangstelling den vorigen Spr. aangehoord. Hij miskent in geene deele de moeijelijkheden van het bestuur der Aalmoesenierskamer. Hij heeft dit ook in de vergadering reeds gezegd; er bestaat dus hieromtrent geen verschil van meening. Doch er is een ander punt waarop Spr. noodwendig moet terugkomen. Volgens art. 4 van de armenwet moeten de verordeningen van alle kerkelijke besturen worden vernieuwd, en in verband gebragt met die wet. Die termijn, binnen welke dit geschieden moet, is werkelijk reeds bij koninklijk besluit van 26 September 1854 bepaald op den laatsten Augustus van dit jaar. Die termijn is dus zeer kort, en vordert dat men geen dag verzuime, om dat gewigtig werk te ondernemen. Spr. blijft dus bij zijn vroeger gedaan voorstel, dat aan eene kommissie wordt opgedragen eene verordering te ontwerpen voor het burgerlijk armbestuur, dat, overeenkomstig de wet, de tegenwoordige Aalmoesenierskamer zal kunnen vervangen; en tevens de overgangsmaatregelen te beramen, om te verkrijgen, dat de armen, die tot nu toe door de Aalmoesenierskamer bedeeld worden, worden overgenomen door de diakonien der godsdienstige gezindten waartoe die armen behooren.— Wat het tarief betreft, die zaak wenscht Spr. dat als hangend beschouwd worde. Een normale toestand is er niet; de Raad kan niet wel anders dan eene voorloopige bepaling maken. — Spr. eindigt met voor te stellen, dat de bestaande kommissie met nog 2 leden worde vermeerderd. Wanneer zij uit zeven leden bestaat, zal zij in de gelegenheid zijn haar veelomvattenden arbeid onder sub-kommissien te verdeelen.

De *Voorz.* noodigt de leden uit, om zich thans tot de diskussiën in dit voorstel te bepalen.

Over dit voorstel worden langdurige debatten gevoerd, waaraan, behalve de Voorz., nog deel nemen, de heeren *de Vos*, *Bake*, *Boer*, *v. d. Heuvel*, *van Reede*, *Ackersdijck*, *Voorduin*, *v. Asch v. Wijck*, *Boetselaer*, *Visscher* en *Jongeneel*, en gedurende dewelke door den heer *Voorduin* een amendement op dit voorstel wordt aangeboden, om het laatste gedeelte aldus te lezen: »ten einde de noodige overgangsmaatregelen te beramen."

Het 1. gedeelte van het voorstel van den heer *Ackersdijck* wordt daarna aangenomen, en worden tot nieuwe leden van de genoemde komm. benoemd, de heeren *Jongeneel* en *Boer.*

Het 2. gedeelte wordt daarna in omvraag gebragt, en met algemeene stemmen aangenomen.

Het amendement van den heer *Voorduin* wordt daarna met 18 tegen 6 stemmen aangenomen, waardoor het voorstel van den heer *Ackersdijk* komt te vervallen.

De *Voorz.* noodigt de Komm. uit, om zich spoedig van hare taak te kwijten en wel vóór den termijn daartoe gesteld. — Thans stelt Spr. voor het tarief zoo als het voorgesteld is goed te keuren.

Hierover wordt gesproken door de heeren *van den Heuvel*, *van Reede*, *Ackersdijck*, *de Vos* en *Boer*, waarna dit voorstel zonder omvraag wordt goedgekeurd.

De *Voorz.* herinnert de leden, dat er thans 2 amendementen zijn voorgesteld, beide in de vorige verg. reeds ter tafel gebragt, namentlijk, dat van den heer *Bake*, om het tarief met 10% te verminderen, en dat van den heer *Jongeneel*, volgens hetwelk de bedeeling alleen zou mogen geschieden op den 30. na de laatste bedeeling, met dien verstande, dat die niet meer dan 12 maal per jaar mag plaats hebben.

De heer *Calkoen* heeft bezwaar tegen de gebezigde uitdrukking als zoude de bedeeling volgens het tarief zoo hoog zijn, dat die als eene *premie* tot aanmoediging om bij de Aalmoesenierskamer bedeeld te worden, zou moeten beschouwd worden. In de vorige vergadering is zeker niet anders dienaangaande gezegd, dan dat dit tarief nagenoeg overeenkomt met het tarief der Herv. diakonie. — Hoezeer in beginsel toestemmende, dat de bedeeling bij een burgerl. armbestuur lager behoort te zijn, dan die der kerkel. armbesturen, merkt hij nogtans op, dat wij den tegenwoordigen toestand niet hebben gemaakt maar alzoo gevonden; en dat het hem hard voorkomen zoude eensklaps, zonder eenig onderscheid, zonder te weten wie zulks treffen zoude, alle bedenking op de voorgestelde wijze te verkorten: er zijn onder die bedeelden hoogbejaarden, weduwen, hulpbehoevenden die niet zoo op eens aan hun lot kunnen overgelaten worden. Hij wenscht dat het gedane voorstel niet aldus worde aangenomen.

De heer *de Vos* deelt in de zienswijze van den laatsten Spr. Ook hem is het niet gebleken, dat het tarief te hoog is, geen der vorige Sprekers heeft dit nog bewezen. Wel is er door een Spr. gezegd, dat het tarief 40% hooger zou zijn, dan dat van het R. K. armbestuur; maar naar dien maatstaf kan men het tarief bezwaarlijk inrigten, en er bestaat geen grond om te vreezen, dat in dat verschil van onderstand een prikkel zou gelegen zijn voor de R. Katholijken om niet bij hun armbestuur te blijven en liever bedeeling bij de Aalmoesenierskamer te vragen. Het getal R. K. door de Aalmoesenierskamer bedeeld is juist zeer gering, en het heeft dikwijls een punt van klagte uitgemaakt, dat er zoo weinig Roomsch Kath. uit den aard der zaak deelden in de gelden van de Aalmoesenierskamer. De eenige vraag is hier dus of de Raad niet haar tarief lager dan dat van de hervormde diakonie zou moeten stellen. Ten aanzien van het tarief moet men het gezegde, dat wij verkeeren in een tijdperk van overgang, toepassen. Jaren lang heeft men zoo bedeeld, en er bestaan zelfs kontrakten. Men moet daarenboven niet uit het oog verliezen, dat het tarief het maximum slechts bepaalt, en dat wordt slechts in bijzondere gevallen gegeven; de omstandigheden van ieder die zich aanmeldt, worden naauwgezet onderzocht. Spr. gelooft, dat het dus 't best zal zijn het tarief aan te nemen zoo als het is voorgedragen. Het herzien van de reglementen zal weinig afdoen. Meer hecht Spr. er aan zich te verstaan met de Diakonie en de Armbesturen van andere gezindheden, en om op die wijze door welwillende zamenwerking te trachten, het doel te bereiken, dat bij de nieuwe wet, volgens haren geest is beoogd.

De heer *van Boetzelaer* meent ook, dat men niet uit het oog moet verliezen, dat men in het tarief slechts maxima verlangt. Het is ook geen onderhoud hetwelk men verschaft, het blijven altijd te gemoetkomingen. Eene bedeeling van *f* 5 in de maand, kan men toch niet zeggen dat als hoogste toelage te veel is. Spr. wil daardoor niet zeggen, dat er geen wijzigingen in het tarief naar zijn oordeel zijn aan te brengen; doch het voorgestelde maximum bij besteedgelden en vaste bedeelingen, meent hij, dat men dient aan te nemen, wil men bedelarij voorkomen.

De heer *Voorduin* zegt, in het voorgedragen tarief niets anders te hebben gezien, dan eene *onbepaalde* verdaging, bestendiging van den tegenwoordigen toestand, kennelijk in strijd met de thans geldende armenwet. Zoo als het voorstel gedaan was, zou Spr. er dus zijne stem niet aan hebben kunnen geven. De stand der kwestie is echter te eenemale veranderd, nu de Raad heeft besloten aan eene Komm. op te dragen de zaak der armverzorging *in haar geheel*, en derhalve *ook opzigtens het tarief*, te overwegen en zoowel omtrent hetgeen te dien aanzien *bestendig* zal gelden als omtrent *noodig bevondene overgangsmaatregelen*, waaronder Spr. begrijpt *een tusschentijds geldend tarief*, eene voordragt te doen, en wel zóó tijdig, dat vóór 1°. Augustus aanstaande een en ander in werking kan treden. In dien stand der kwestie beschouwt Spr. het tarief dat nu wordt behandeld, uit een geheel ander oogpunt; het laat de zaak zoo als zij is, tot aan een kort ophanden zijnde tijdstip, waarop voor vast de zaak der armverzorging in overeenstemming met de wet zal geregeld zijn. Om den arbeid der benoemde Komm. vooruit te loopen, en eenen *tusschen maat-*

regel vast te stellen, zonder deswege de noodige inlichtingen ontvangen te hebben, acht Spr. onraadzaam. In het behouden van hetgeen bestaat, *uiterlijk tot* 1°. *Augustus aanstaande*, ziet Spr. geene zwarigheid. In dit gedeelte des jaars zijn de bedeelingen toch op haar laagste peil. Een tarief echter kan niet gemist worden; Spr. beaamt volkomen hetgeen daaromtrent door den heer *de Vos* is in het midden gebragt.

De heer *Jongeneel* kan het gevoelen van den Voorzitter niet aannemen, alsof er, indien zijn amendement doorging, moeijelijkheden voor de bestedelingen zouden rijzen; men zal later toch moeten overgaan dit anders te regelen. Wat de vraag aangaat of de aalmoesenierskamer hare armen dan zoo hoog bedeelt; wanneer men dit beschouwt volgens de berekening welke onze Voorzitter in de vorige zitting ons gaf hoeveel centen per dag iedere bedeelde ontving, zoo mede van ons maatschappelijk standpunt, is dit voorzeker niet veel; doch, vervolgt Spr., ik geloof dat wij ons onthouden moeten zóó te rekenen, hoe hooger men geplaatst is, hoe meer met aardsche goederen gezegend, des te moeijelijker zal de vraag door ons opgelost worden, van hoe weinig de armen kunnen leven, dit is het geheim der armen en waarvan de oplossing alleen gevonden kan worden in deze eenvoudige waarheid, dat eene cent in de hand der armen eene geheel andere waarde heeft dan in de hand der rijken. Spr. gelooft ten slotte niet dat dergelijke bedenkingen invloed op de zaak mogen hebben, het is toch de vraag niet, wat hebben de armen voor hunne behoeften noodig, de Staat en evenmin de Stad kan en mag geene armen *onderhouden*, maar moet alleen bij wijze van politie-maatregel hun toelage geven. — Nu zal het, na al het gehoorde, te beslissen zijn, of men den moed zal hebben de burgerij een last op de schouders te leggen, van jaarlijks *f* 40,000, welke, na dit tarief, volgens het gevoelen van den heer *Visscher*, door de nieuwe armen-wet wel tot *f* 60,000. zal kunnen klimmen. Spr. heeft dezen moed niet, en te minder om de onzedelijke strekking die daaruit geboren wordt, hij zal daarom zijne stem tegen dit tarief blijven verheffen.

De heer *Karsten* zegt, dat de door de beide laatste Sprs. aangevoerde gronden hem wel tot de overtuiging hebben geleid, dat eene vermindering der bedeeling met ongeveer *twee vijfden* op het oogenblik bezwaarlijk is, maar niet, dat daarom in het geheel geene vermindering doenlijk of wenschelijk zou zijn. Op die gronden toch zou nooit eenig armbestuur tot eene bekrimping der bedeeling kunnen overgaan. Ook acht hij het tegenwoordige tijdstip, nu het voorjaar nieuwe gelegenheid tot werk en verdiensten oplevert, daartoe allezins geschikt, veel geschikter dan het najaar. Spr. geeft dus in overweging het tarief der bedeeling met *een vierde* of 25% te verminderen.

De heer *van Lier* vraagt of men nu wel een tarief kan vaststellen; de wet zegt, dat het in Dec. moet geschieden. Men kan delibereren, maar vaststellen is niet denkbaar. Men moest dus liever afwachten wat de Komm. openbaar zal maken.

In omvraag wordt het voorstel van den heer *Jongeneel* met 17 tegen 7 stemmen verworpen. Vóór stemden de heeren *Schuller*, *Jongeneel*, *Vosw. Dorsselen*, *Schuurman*, *Boer*, *v. Beest* en *v. Cleeff*.

Het voorstel van den heer *Bake* wordt met 18 tegen 6 stemmen verworpen. — Vóór de heeren *Vosw. Dorsselen*, *v. Reede*, *v. Cleef*, *Schuller*, *Jongeneel* en *Bake*.

De heer *v. Boetselaer* stelt nu eenige amendementen voor op de verdere art. van het tarief, als: 1°. weg te laten litt. f. *van de vaste bedeelingen*, waardoor aan ieder behoeftige nog 's jaarlijks *f* 5.— kan worden gegeven voor kleeding. Door de bijgevoegde woorden, *in hooge noodzakelijkheid* is dit artikel wel aannemelijker gemaakt, dat zoude zijns inziens toch kunnen wegvallen, deels, omdat uitgaven van dien aard, moeten bestreden worden uit de gelden, welke aan de bedeelden per deeldag worden toegestaan, deels, omdat daarin voorzien kan worden door de bepaling van litt. b. der tijdelijke en buitengewone bedeeling; 2°. weg te laten litt. c. *van tijdelijke en buitengewone bedeelingen*, waarbij aan zwangere vrouwen, tot verkrijging van verloskundige hulp *f* 3 zal worden uitgereikt, omdat die hulp reeds van stads wege gratis wordt aangeboden en 3°. om art. d. van hetzelfde hoofdstuk voorgesteld, weg te laten, vermits hetzelve hen onbestaanbaar met de wet voorkomt, dat is geen onderstand, maar eene belooning om te vervangen de vroeger uitgereikte belijdenis-premie. Spreker zegt, dat men andere middelen in zijne magt heeft om te zorgen, dat het Godsdienstig onderwijs geregeld worde bijgewoond, door het inhouden aan de onwilligen van hunne bedeeling, men ontneemt ook een prikkel tot spaarzaamheid, welke men ontmoet, daar, waar zulke penningen niet worden uitgereikt.

De heer *Schuller* meent, dat men over deze amendementen rijpelijk moet nadenken; men kan die zoo onbekookt niet aannemen of verwerpen. Zij betreffen meest bestedingen van inkomsten en fondsen van de Aalmoesenierskamer; het zijn uitdeelingen van extra kollekte's of eigendommen. Ten slotte betuigt hij zijne voldoening, dat de heer *Jongeneel* de bijzondere bezwaren, aan deze kommissie verbonden, alsnu persoonlijk zal ondervinden.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat de bedeeling aan de kraamvrouwen niet zoo zeer geschiedt, voor de te verleenen hulp, maar meer omdat die menschen dan minder verdiensten hebben.

De heer *Visscher* zegt, dat die gelden wel degelijk mede voor de verloskundige hulp worden gegeven. Het traktement der stadsvroedvrouwen is zeer gering, daarom ontvangt de vroedvrouw, volgens art. 3 van het reglement van de vroedschap der stad Utrecht van den 9. Maart 1778, voor elke verlossing *f* 1,50 te ontvangen bij deze stadsaalmoesenierskamer, het overige van de *f* 3,— wordt op dien tijd tot ondersteuning van het huisgezin verstrekt.

Het 1. amendement van den heer *Boetselaer* wordt daarna in omvraag gebragt. 12 leden stemmen er voor en 12 tegen, zoodat de stemmen staken, en de beslissing behoort uitgesteld te worden tot de volgende verg.

Het 2. amendement wordt met 18 tegen 6 st. verworpen. — Voor stemden de heeren *v. Boetselaer Jongeneel*. *Vosw. Dorsselen*, *Schuurman*, *Boer* en *v. Reede*.

Het laatste amend. wordt met 13 tegen 11 st. aangenomen. — Tegen de heeren *Ackersdijck*, *de Vos*, *v. Lier*, *Hinlopen*, *Schuller*, *Bake*, *v. d. Heuvel*, *Voorduin*, *v. Dielen*, *Visscher* en *Kien*.

De *Voorzitter* stelt aan de orde van behandeling het voorstel tot het maken van *trottoirs* langs den Leidschen straatweg tot aan het station. — Met algemeene stemmen aangenomen.

De *Voorzitter* stelt thans aan de orde de voordragt tot het verhuren van het St. Lucas bolwerk.

Den heer *Voswinkel Dorselen* komt deze zaak niet helder voor, en hij moet daarom aan den Voorzitter om eenige inlichtingen vragen. Spr. heeft altijd in het denkbeeld verkeerd, dat de eigenaar van de gebouwen op het St. Lucas Bolwerk ook eigenaar van den grond was, uit de overeenkomst met de heeren *Royaards* & Co. is hem evenwel gebleken, dat die slechts in huur is afgegeven; indien hij dit wel heeft begrepen, en de grond werkelijk het eigendom der stad is, dan vraagt hij, of men zich niet te veel bindt, door het regt van bezit aan den bewoner voor zijn levenlang af te staan, om dezen grond bij voorkomen ten algemeenen nutte te bezigen. Mogt men evenwel om het belang der daarop te vestigen fabriek dat willen opofferen, dan meent Spr., dat de overeenkomst te belemmerend voor den fabrikant is, daar hem onder anderen art. 2 verbindt, om 27 knechts te houden. Spr. kan zich voorstellen, dat welligt eene fabriek bloeijen kan met 20 knechts, terwijl zij haren ondergang zou te gemoet gaan, wanneer de eigenaar verpligt zou wezen om er 27 te houden.

De heer *v. d. Heuvel* vermeent omtrent deze zaak drie aanmerkingen te moeten voordragen. 1°. Dat naar zijn inzien de rekwestranten geheel ten onregte in hun rekwest vermelden, dat de een den ander behalve den opstal, zich bevindende op het St. Lucas-Bolwerk, ook zoude verkocht hebben het *regt van erfpacht* tot dien grond. Dat regt van erfpacht kon de tegenwoordige bezitter niet verkoopen, aangezien het oorspronkelijk kontrakt, waarbij zij dit regt verkregen heeft, juist eene ontbindende voorwaarde omtrent het bestaan van dat regt vaststelt, ingeval van verkoop; 2°. dat terwijl in het rekwest wel is waar vrij onbestemd om toestemming en eene nieuwe overeenkomst wordt gevraagd, doch kennelijk met terugzigt op het vroeger vermelde regt van *erfpacht*, volgens het koncept-besluit eenvoudig weg een regt van *huur* zoude worden verleend. Spr. is van oordeel, dat indien de Raad van oordeel is dat geen regt van erfpacht aan den verkooper van den opstal behoort vergund te worden, dit verzoek in de eerste plaats behoort te worden afgewezen, behoudens om des verkiezende al of niet eene andere soort van overeenkomst aan te gaan. 3°. Dat indien volgens het koncept-besluit eene overeenkomst van huur voor het vervolg gesloten werd, de jaarlijksche som van *f* 20 veel te laag is gesteld, al ware het slechts dewijl, indien het *huur* wordt, de grondlasten, die tot dusverre door den erfpachter betaald werden, alsdan voor rekening der stad zullen komen, en het gevolg hiervan zoude zijn, dat de stad het gebruik van haar grond afstond, en bij slot van rekening nog daarenboven geld bij de zaak toegaf.

De *Voorzitter* zegt, dat in vroegere tijden dit bolwerk, dat aan de stad toebehoort, tegen eene kleine retributie werd in gebruik gegeven, om er eene nuttige fabriek te hebben. Eenige voorwaarden, — zooals omtrent het getal der werklieden, — werden gemaakt, omdat men zich ten minste wilde verzekeren, dat er werkelijk eene fabriek zou zijn; niet alleen in naam, maar inderdaad eene fabriek. In hoever de Raad zal goedvinden, thans nog op de oude wijze voort te gaan is juist de vraag. Zeer waarschijnlijk zou er geldelijk voor stads kas meer voordeel van dien grond te trekken zijn; maar er staan nu eenmaal fabriekgebouwen op en het is nog niet te voorzien, dat men dien grond zoo spoedig zal noodig hebben. Daarom schijnt er niets tegen om de voordragt tot voortverhuring in overweging te nemen.

De heer *Ackersdijck* meent, dat de regten, welke de stad op die grond heeft, moeten worden onderzocht, en stelt daarom voor eene Komm. daartoe te benoemen, opdat deze zaak, even als die van Lepelenburg tot klaarheid kome.

De heer *Voswinkel Dorselen* treedt nog in eenige bijzonderheden, betreffende dit Bolwerk, en ondersteunt het denkbeeld van den heer *Ackersdijk*, om deze zaak heden niet af te doen, maar aan een naauwkeurig onderzoek te onderwerpen, vermeenende, dat daardoor het belang zoowel van den rekwestrant als van de stad zal behartigd worden.

De *Voorz.* twijfelt er niet aan, of die grond is steeds stads eigendom geweest. Spr. is er overigens niets tegen, dat de zaak door eene komm. van regtskundigen worde onderzocht, en benoemt daartoe, nadat de Raad het voorstel heeft goedgekeurd, de heeren *Voorduin*, *v. d. Heuvel* en *de Vos*.

Aan de orde van behandeling wordt gesteld de voordragt van Burg. en Weth., betreffende de verpachting van haardasch en vuilnis en baggerwerk.

De heer *Ackersdijck* heeft bedenkingen tegen de voorgestelde aanbesteding, uit het oogpunt van de oekonomie, de geriefelijkheid voor de burgers en de algemeene gezondheid. Hij meent dat het mogelijk zijn zoude in alle die opzigten betere uitkomsten te erlangen. Hij heeft opgemerkt, dat in vele steden de latere verpachtingen meer voordeel hebben afgeworpen, daar de asch en vuilnis grootere waarde heeft. Hij vermoedt, dat, indien men de verpachting voor langeren tijd toestond, die meer geld voor de stad zou opleveren. Het vervaardigen van mest is eene fabrieksnijverheid geworden, doch men moet belangrijke inrigtingen daarstellen, wil men de opgehaalde mest tot een nuttiger einde aanwenden. Spr. wenscht daarom, dat deze zoo belangrijke zaak aan een grondig onderzoek worde onderworpen. Hij wenscht tevens, dat men bij het opmaken van nieuwe voorwaarden en reglementen ook vooral lette op het schoonhouden van openbare plaatsen en stads werven. In de voordragt wordt bepaald tot hoe laat de karren mogen rond rijden, des zomers tot 10, des winters tot 11 uur; en toch men ziet voortdurend de karren op de straten. Later wordt in de voorwaarden gezegd, dat om half 2 ure de achterbuurten nog eens moeten worden *nagezien*, en nu heeft Spr. in zich zelve gezegd: dat waarschijnlijk dat nazien het voorwendsel is om de karren den ganschen namiddag te laten rijden. Het reinigen met name der riolen en modderputten stelt hij zich voor, dat in het belang der gezondheid beter zoude kunnen geschieden. Een speciaal onderzoek acht Spr. dus hoogst noodig, opdat men de wijze zoeke, hoe op de voordeeligste, geriefelijkste en voor de gezondheid het meest bevorderlijke wijze de asch en vuilnis kan worden opgehaald.

De heer *v. d. Heuvel* moet opmerken, dat de verpachting met 1°. Julij reeds in werking moet treden, en acht het dus niet wenschelijk, om de zaak nu nog kommissoriaal te maken. — Hij oordeelt, dat het vaststellen van eenen langeren termijn dan den voorgestelden voor den duur van het kontrakt, niet bevorderlijk zal zijn om den pachtprijs te verhoogen. Nu en dan zijn er toch reeds gedingen gevoerd over het al of niet bestaande regt der ingezetenen van eene gemeente, om des verkiezende zelf hunne vuilnis te doen overbrengen of verkoopen aan anderen. Hij moet mede erkennen, dat hem niet regt duidelijk is de voorwaarde dat het ophalen van de asch met de karren ten 12 ure moet afgeloopen zijn; doch dat de pachters desniettemin ten 1½ ure weder op nieuw eene soort van suppletoire ophaling zullen mogen aanvangen.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat de korte tijd den Raad niet terug mag houden om een noodig onderzoek in te stellen. Reeds betreurt Spr. het, dat er niet vroeger aan gedacht is, en dat dergelijke zaken zoo laat in deze vergadering worden gebragt. Maar de tijd is niet zoo kort; voor 1°. Julij kan nog veel worden onderzocht. Het vraagpunt, of men den pachter kan verzekeren, dat geene konkurentie hem in den weg zal staan, verdient ook onderzocht te worden. Spr. blijft dus bij zijn voorstel, om eene Komm. te benoemen.

(*Vervolg in een volgend Bijvoegsel*)

Utrecht, bij L. E. BOSCH en COMP.